

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 LUTEGO 1929 R.

do wiew.

SPOŁECZNA DZIAŁALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW CHEMICZNYCH

Polski przemysł chemiczny, którego postępy techniczne i organizacyjne stale są omawiane na łamach naszego pisma, zajmuje jedno z czołowych miejsc, również jeśli mowa o poczynaniach społecznych dla zatrudnionych w przedsiębiorstwach robotników.

Szczupłość ram niniejszego artykułu nie pozwala zatrzymać się na działalności wszystkich tych fabryk chemicznych, które w rzeczonyj dziedzinie przejawiają mniej lub więcej ożywną inicjatywę. Przykładowo wskazujemy tylko kilka wypadków, kiedy omawiana akcja humanitarna przybrała już formy poważne, zakrojone na szerszą miarę.

Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu kładzie duży nacisk przede wszystkim na pomoc dzieciom robotników, zatrudnionych w fabryce. Czynne są więc dwa zakłady, mające na celu dopomożenie robotnikom w wychowaniu ich dzieci. Przedszkole (ochronka) istnieje od r. 1915, zostało zaś rozszerzone przed trzema laty; mieści się w oddzielnym, specjalnie wzniesionym budynku w pobliżu mieszkań robotniczych. Urządzone jest na 100 dzieci w wieku od lat 3-ich do 7-miu, które przebywają w przedszkolu pod fachową opieką ochraniarek w ciągu 5-ciu godzin. Pobyt w przedszkolu jest bezpłatny, zaś rodzice dzieci, nie posiadających odpowiednich ubrań, oirzymują zaliczki na zakupienie niezbędnej odzieży.

We wrześniu r. 1928 uruchomione zostało uzdrowisko dla dzieci w specjalnym budynku, oddalonym przeszło o 3 klm. od fabryki. Jest to racjonalnie zorganizowana instytucja, działająca pod stałym kierownictwem lekarza i dwu wychowawczyń, a urządzona na 40 dzieci, w wieku od 6-ciu do 14-tu lat. Do uzdrowiska przyjmowane są dzieci wprawdzie nie chore, lecz słabowite, wymagające troskliwej opieki z uwagi na ich niezadawalający rozwój fizyczny. Dzieci, przebywając w uzdrowisku około 7-miu tygodni, otrzymują przez cały czas ubranie zakładowe i odżywiane są 5 razy dziennie. Uzdrowisko posiada szereg specjalnych urządzeń terapeutycznych, jak lampę kwarcową, lampę ogrzewającą „Solex” (t. zw. sztuczne słońce) i inne. Dzieci — zarówno w uzdrowisku jak w przedszkolu — oirzymują również tran. Pobyt w uzdrowisku

nie jest bezpłatny, gdyż ze względów celowości pobiera się minimalną opłatę w wysokości zł. 2,50 tygodniowo. W zakresie działalności uzdrowiska leży również organizowanie odczytów dla robotników, posiadających dzieci w uzdrowisku; tematem pogadanek są zagadnienia z zakresu higieny, zwalczania alkoholizmu i t. d.

Zakłady Solvay w Polsce przejawiają ożywną działalność przede wszystkim w zakresie pomocy samym robotnikom. W fabryce sody w Podgórzu wydawane są od niedawna tytułem próby pożywne zupy z mięsem — za cenę 20 groszy. Osiągnięcie pomyślnych rezultatów spowoduje wprowadzenie podobnego dożywiania robotników we wszystkich fabrykach solvayowskich. W tym kierunku zamierza również pójść Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu, projektując wydawanie u siebie analogicznego pożywienia.

Na szczególną uwagę zasługuje przeprowadzona przez Zakłady Solvay kampanja budowlano-mieszkaniowa w fabryce sody w Małwach. Zakupiono tu większą ilość ziemi i wybudowano szereg jednopiętrowych domów, conajmniej 4-ro izbowych; do każdego domu należą zabudowania gospodarcze oraz działka ziemi powierzchni 400 do 800 mtr². Domy są sprzedawane na własność robotnikom fabryki w ten sposób, że z chwilą wpłacenia pierwszej raty, zależnej od stopnia zamożności robotnika, staje się on hipotecznym właścicielem nieruchomości, zaś fabryka figuruje na hipotece domu jako pierwszy wierzyciel. Dzięki temu robotnik nie jest bynajmniej związany z fabryką, zaś dom stanowi nadal jego własność, choćby nastajutrz po akcie hipotecznym przestał pracować w Zakładach Solvaya. Należność za dom spłacana jest w miesięcznych ratach, których wysokość określa się równowartością pewnej ilości dniówek. Przed trzema laty — kiedy omawiana akcja została zaczęta — koszt jednego domu wynosił około 7.200 zł., obecnie wzrósł do ca. 9.000 zł.

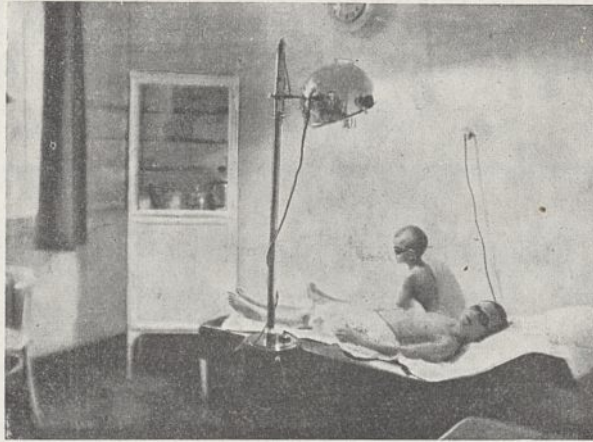
W zakresie opieki nad dziećmi robotników, Zakłady Solvay wysyłają słabowite dzieci na kolonie letnie; koszta pobytu całkowicie są pokrywane przez fabrykę. Ubiegłego lata — w ścisłym porozumieniu z Towarzystwem Kolonji Letnich — wysłano około 200 dzieci do

Rabki, Tucholi i nad morze. Wpisy szkolne za dzieci robotników są całkowicie pokrywane przez „Zakłady Solvay w Polsce”.

Działalność Sp. Akc. „L. Spiess i Syn” idzie w dwu kierunkach. Wszyscy pracownicy i robotnicy centrali, pracownicy i składów w Warszawie otrzymują bezpłatnie obiad, składający się z posilnej zupy z mięsem oraz chleba; prócz tego — co miesiąc bezpłatny kupon do kąpieli. W Tarchominie zorganizowana została kooperatywa budowlana dla pracowników i robotników firmy, przy poważnym współdziałaniu finansowym fabryki Spiessa.

Na uwagę zasługuje wreszcie działalność oświatowa, prowadzona przez niektóre przedsiębiorstwa chemiczne. Można między innymi wskazać

na Sp. Akc. „Strem”, utrzymującą w Strzemieszycach szkołę elementarną dla dzieci robotników, czytelnie i biblioteki w wielu fabrykach i t.

Naświetlanie lampą kwarcową w Uzdrowisku dla dzieci Tomasz. Fabr. Sztucz. Jedwabiu.

Oczywiście, powyższe kilku przykładami nie wyczerpujemy całokształtu akcji humanitarno - społecznej, prowadzonej przez wiele zakładów chemicznych. Wskazane fakty stwierdzają, że przemysł chemiczny chętnie i z własnej inicjatywy podejmuje wszędzie tam działalność społeczną, gdzie jest ona pożyteczna dla robotnika i racjonalna z ogólnego punktu widzenia. Natomiast nie może podzielić poglądów niektórych naszych społeczeństw

ultraradykalnych, nawołujących do organizowania instytucji, których działalność zgóry skazana jest na niepowodzenie.

Z POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ

Dzień 16 maja r. b. — termin otwarcia Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu — nadchodzi już niezadługo. Budowa wszystkich pawilonów na terenie Wystawy jest ukończona, urządzenia wewnętrzne wykonane. W najbliższym czasie należy przystąpić do wykonywania na miejscu stoisk, których projekty zostały zatwierdzone przez Zarządy Grup i Wydział Artystyczny Wystawy.

Szczególą uwagę wystawiających zwracamy na wydane nakładem P. W. K. opracowanie Dr. E. Piechockiego, kierownika Wydz. Przemysłowego, p. t. „Organizacja i technika wystawiania”. Poza ogólnymi rozważaniami, dotyczącymi znaczenia Wystawy oraz informacyjnym szkicem organizacji działu przemysłowego, zwłaszcza ciekawe są rozdziały, dotyczące techniki wystawiania, użycia efektów ruchomych, świetlnych i barwnych, modeli i eksponatów obrazowych i statystycznych, wreszcie reklamy. Broszura winna być dokładnie przestudjowana przez wszystkich wystawców, gdyż istotnie zawiera cenne wskazówki, których realizacja może się w dużym stopniu przyczynić do racjonalnego i celowego zorganizowania pokazów poszczególnych firm.

Nie wszystkie firmy chemiczne, należące do Związku Przemysłu Chemicznego, a biorące udział w Wystawie, zamierzają wysłać specjalnych przedstawicieli do Poznania; wyłania się przeto możliwość angażowania jednego przedstawiciela dla kilku firm wystawia-

jących. Członkowie Związku, pragnący w ten właśnie sposób zorganizować swe przedstawicielstwa na Wystawie, proszeni są o porozumienie ze Związkiem Przemysłu Chemicznego.

WYCIECZKA NA BLISKI WSCHÓD

W związku z okazywanym zainteresowaniem w szerokich sferach handlowych i przemysłowych dla krajów Bliskiego Wschodu, powstał projekt urządzenia wycieczki do Egiptu, Syrii, Palestyny, Turcji i Grecji w marcu, względnie w kwietniu b. r. przy współdziałaniu przede wszystkim kół handlowych i przemysłowych, ew. rządowych, parlamentarnych i prasowych. Wycieczka trwałaby około 4-ch tygodni.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu, uważając projekt powyższy za celowy, gotowe jest przyczynić się w pewnej mierze do jego zrealizowania, jeżeli koła gospodarcze okażą odpowiednie zainteresowanie.

W razie pozytywnego ustosunkowania się do projektu, Związek Przemysłu Chemicznego prosi o śpieszne nadesłanie:

1) nazwisk kandydatów. Kandydaci ci winni być eksporterami o pełnych kwalifikacjach kupieckich, winni reprezentować ściśle określone gałęzie eksportu i mieć ściśle określone cele nawiązania stosunków handlowych. W wycieczce winni wziąć udział przede wszystkim reprezentanci tych gałęzi eksportu, które z powodu za wysokich na ich warunki kosztów nie mają możliwości badać indywidualnie rynków wymienionych wyżej krajów, które nie mają tam sieci własnych

przedstawiciele, nie są obznajmione z temiż rynkami i t. d.

2) ew. życzeń i projektów w tej sprawie.

Pomoc ze strony Min. Przem. i Handlu wyraziłaby się przede wszystkim w zabiegach o uzyskanie zniżek przy przejazdach zagranicę. W tej dziedzinie Ministerstwo posiada już pewne informacje co do gotowości niektórych towarzystw okręgowych do udzielania dalekoidących zniżek. Przygotowania do wycieczki na terenie zagranicznym powierzyło Ministerstwo polskim placówkom dyplomatycznym i konsularnym. Organizacją wycieczki w kraju zajął się specjalny komitet.

Uprzejmie prosimy o śpieszne zawiadomienie Związku, czy firmy zrzeszone zamierzają wziąć udział w powyższej wycieczce.

K R O N I K A

Dn. 12 stycznia r. b. odbyła się we Lwowie w Izbie Przemysłowo - Handlowej konferencja, mająca na celu zbliżenie producentów i konsumentów branży chemicznej. Obecnych było około 30 osób, między innymi pp. radca Blumenfeld, prezes Żarecki, Dr. Wysoczański i inni. Z ramienia naszego Związku byli obecni pp. M. Zimmerman, Dyrektor lwowskiego oddziału Sp. Akc. „Strem”, oraz p. Inż. W. Tymowski.

Zebrani przedstawiciele konsumentów zapoznali się z wykazem artykułów chemicznych, wytwarzanych przez fabryki związkowe. Podczas ożywionej dyskusji wyłonił się szereg spraw, dotyczących zagadnień trudnych warunków przemysłu chemicznego we Wschodniej Małopolsce.

Wysunięto wniosek utworzenia sekcji przy Centralnym Związku Małopolskich Przemysłowców, celem załatwiania wszelkich spraw producentów i hurtowników działu przemysłu chemicznego łącznie, w porozumieniu ze Związkiem Przemysłu Chemicznego R. P.

Zebranie powyższe było drugim z kolei, organizowanym przez Związek Przemysłu Chemicznego, celem zbliżenia producentów i konsumentów na terenie Izb Przemysłowo-Handlowych.

Dn. 15 stycznia r. b. odbyło się posiedzenie Rady Towaroznawczej przy Min. Skarbu na którym między innymi postanowiono:

płatki aluminiowe, używane przy fabrykacji materiałów wybuchowych, cłic wg. poz. 166 taryfy celnej,

stalowe butle do acetylenu (t. zw. akumulatory do acetylenu) cłic wg. poz. 153 p. 10 taryfy celnej,

produkt składający się z przerobionego ługu sulfitowego pod nazwą „Pinotan” cłic wg. poz. 112 p. 25c taryfy celnej.

Dn. 29 stycznia r. b. odbyło się nadzwyczajne ogólne zebranie członków Związku Przemysłu Chemicznego, poświęcone wyborowi jednego radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu. Po zagajeniu zebrania przez Prezesa

Związku, p. Dr. J. Landaua, przewodnictwo z urzędu objął Główny Komisarz Wyborczy do Izby Przemysłowo - Handlowej w Sosnowcu p. Inż. W. Kolański. Na radcę Izby z ramienia Związku powołano p. Dr. Zygmunta Klonowskiego.

W biurze Związku Przemysłu Chemicznego jest do przejrzania sformułowanie stanowiska Rządu w sprawach podatkowych, wyjaśnione przez Pana Premiera i Pana Ministra Skarbu na konferencji sfer gospodarczych z Panem Premierem dn. 13 stycznia r. b.

Nakładem Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów ukazała się broszura p. t. „Rozmowy Pana Premiera Kazimierza Bartla z przemysłowcami”, zawierająca stenogramy przemówień, wygłoszonych na konferencji przedstawicieli sfer gospodarczych u Pana Prezesa Rady Ministrów w dn. 1 listopada 1928 r. Interesujące to wydawnictwo znajduje się już w handlu księgarskim.

Polskie Towarzystwo Chemiczne zawiadamia, że termin zgłaszania referatu na II Zjazd Chemików Polskich zostaje przedłużony do dn. 1 kwietnia r. b. Jak wiadomo, Zjazd ten odbędzie się w pierwszych dniach lipca r. b. w Poznaniu.

Tegoroczne targi w Londynie i Birmingham odbędą się od dn. 18 lutego do 1 marca r. b. Wszelkich bliższych informacji w tej sprawie udziela Wydział Handlowy Poselstwa Angielskiego w Warszawie (ul. Piękna 6) oraz Vice-Konsulaty Angielskie w Katowicach, Lwowie, Łodzi, Poznaniu i Borysławiu.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W „Monitorze Polskim” Nr. 19 z dn. 23 stycznia r. b. ukazało się pod poz. 30 Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 31 grudnia 1928 r., nadające Związkowi Przemysłu Chemicznego prawo wyboru jednego radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie.

W „Monitorze Polskim” Nr. 22 z dn. 26 stycznia r. b. ukazało się pod poz. 34 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 16 stycznia 1929 r. uzupełniające przepisy wykonawcze do Rozporządzenia o zwrocie ceł przy wywozie materiałów wybuchowych.

Rozporządzenie to uprawnia Min. Spraw Wojskowych do wydawania zaświadczenia oględzin materiałów wybuchowych, wywożonych zagranicę przez: Państwową Fabrykę Prochu i Materiałów Kruszących w Zagożdżonie, Sochaczewską Fabrykę Sztucznego Jedwabiu i Sp. Akc. „Nitrat”.

Ukazało się Rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dn. 20 listopada 1928 r. o świadectwach pochodzenia towarów.

Rozporządzenie to uprawnia Związek Przemysłu Chemicznego do wystawiania świadectw pochodzenia przy wywozie zagranicę towarów polskich.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW
PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	580 zł.	Kwas azotowy 30° Bé w przel. na 100% HNO ₃	110
Alkohol metylowy techniczny	—	Kwas mrówkowy 85%	241
" " czysty 99%	—	" siarkowy 60° Bé	6,32
Amoniak skroplony za 1 kg NH ₃	1,68	" solny bez arsenu	16
Azotniak mielony za 1 kg % N ₂	1,80	" octowy techn. 30%	110
" granulowany za 1 kg % N ₂	2.—	Mączka fosforytowa rachowska 16,5% P ₂ O ₅	7,20—8,25
Azotan amonowy	103,60	" kostna odklejona 30% P ₂ O ₅	20
Benzen handlowy 90%	91	Naftalen surowy prasowany	34,50
" czysty	103	" czysty w łuskach	65
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	20	Octan sodu	140
Chlorek cynku (ług 50%)	55	" cłowi	270
Chlorek wapna bielący	40	Oleina zwierzęca destylat	295
Chlorek wapnia (CaCl ₂)	20—22	" saponifikat	285
Chloroform czysty	900	Oleum 20%	19,95
" „pro narcosi”	1.900	Pirydyna czysta za 1 kg.	12
Fenol czysty	275	Smoła preparowana	27,50
Fornalina 30%	260	Siarczan amonu	43
Fosfory rachowskie surowe	3,50—4	Siarczek sodu 60/62%	66
Gliceryna farmaceutyczna 30 Bé	319	Soda amonjakalna	25
" techniczna	200	" kaustyczna	60
Karbid	58—62	Sól glauberska kalcynowana niemielona	16
Karbolinum	45	Stearyna	260
Klej kostny	250	Superfosfat 16%	13,60—14,88
Klej skórny	400	Toluen czysty	103
Krezol	135		

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg, loco fabryki bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdą rozumieją się wraz z opakowaniem

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne: Sp. Akc. „PRZEMYSŁ CHEMICZNY W POLSCE”, Zgierz, tel. Łódź 21-01 i Zgierz 19. Warszawa, tel. sprzedaż 108-09, informacje 204-49 i 56-99. „WOLA KRZYSZTOPORSKA” Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165. „PABJANICKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO”, Pabjanice, tel. Łódź 21-86.	Jedwab sztuczny: Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU”, Warszawa, Wilcza 9 ^a , tel. 75-49.	Phosphit: Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
Błękity Millori i paryski: Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno, tel. 12.	Karbid: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94. Zakłady „ELEKTRO” Łaziska Górne, G. Śląsk.	Potaż żrący: Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno, tel. 12.
Chlorek wapna bielący: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94. Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno, tel. 12.	Klej kostny i skórny: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.	Słomka i włosie viskozowe: Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU”, Warszawa, Wilcza 9 ^a , tel. 75-49.
Chlorek wapnia (CaCl₂): „ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.	Kwaśny węgiel sodowy (bikarbonat): „ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.	Smoła pierwszorzędowa: Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.
Farmaceutyczne przetwory: Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.	Makuchy odolejone — kokosowy, lniany i rzepakowy: (jako pasza dla bydła). Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE” Będzin, tel. 90.	Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna: „ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.
Gliceryna farmaceutyczna i techniczna: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30. Sp. Akc. „SATURNJA”, Warszawa, Marszałkowska 138, tel. 78-40.	Novarsenobenzol: Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.	Soda kaustyczna: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.
Gumowe artykuły techniczne: Sp. Akc. „WOLBROM” Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 160-80.	Oleina zwierzęca: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.	Stearyna: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.
	Oleje kokosowy, lniany, rzepakowy i rycynowy: (do celów technicznych i spożywczych) Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE” Będzin, tel. 90.	Śrut rycynowy: (jako nawóz sztuczny). Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE”, Będzin, tel. 90.
		Żelazocvjanki sodowy i potasowy: Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno, tel. 12.
		Żelazokrzem 45% i 75%: Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14

Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca

Wydawca: w imieniu Związku Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej — Dyrektor Związku, Inż. EDMUND TREPKA.

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI.

Drukarnia „Rola” J. Buriana, Mazowiecka 11

SP. AKC. FABRYK CHEMICZNYCH
„RADOCHA“

ZARZĄD W WARSZAWIE, SIENKIEWICZA 2
TEL.: 609, 81-24 i 57-67

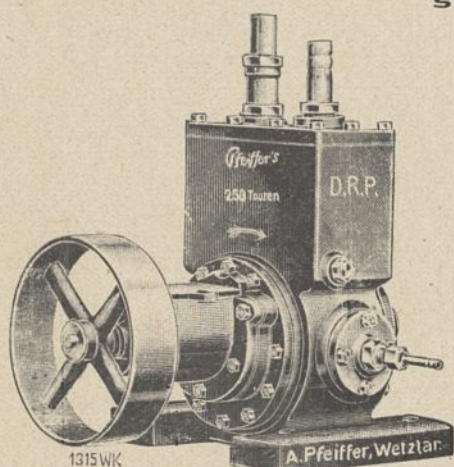
FABRYKA W SOSNOWCU — PRODUKUJE:

CHLORAN POTASU ✧ MIEDZIANKIT
(MATERJAŁ WYBUCHOWY DLA KO-
PALŃ I KAMIENIOŁOMÓW) ✧ ALUN
CHROMOWY ✧ KWAS WINNY ✧ SA-
LETRE SODOWĄ RAFINOWANĄ ✧
ELEKTRODY MAGNETYDOWE

„POMOC SZKOLNA“

SP. Z O. O.

WARSZAWA, KRAK. PRZEDM. 38
TEL. 217-16 i 191-32

1315 WK

1:8

VACUUM — POMPA

poleca swój **bogato zaopatrzone**
dział laboratoryjny. Szkło laborato-
ryjne krajowe, czeskie, jenańskie i Pyrex.
Vacuum — pompy Pfeiffera i oryginalne amerykańskie. Ciepłarki elektryczne,
gazowe i elektryczno-gazowe. Suszarki
żelazne, mosiężne i miedziane, gazowe
i elektryczne. Termoregulatory elektry-
czne i gazowe. Kompletnie urządzenia
laboratoryjne analityczne i bakteriologiczne.

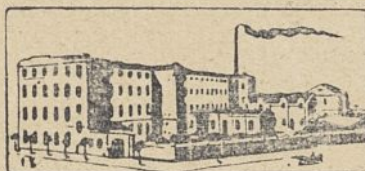
WŁASNE PRACOWNIE MECHANICZNE
dla wyrobu wszelkich przyrządów precyzyjnych.

projektu pawilonów wystawowych
HYDROTECHNIKA
warszawa
poduena 1
tel. 223-04

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE
„WENEDA“
HUTA I SZLIFIERNIA SZKŁA
WARSZAWA KOPERNIKA 5
 TELEF. 401-42

SZKŁO: Apteczne - Laboratoryjne - Chirurgiczne
FLAKONY: do perfum, kosmetyki etc.
BUTELKI: do lekarstw, wód, wina etc.
SYFONY, RURY I PAŁECZKI, AKWARJA

T-WO PRZEMYSŁU CHEMICZNO-FARM.
D. MAGISTER KLAWE S. A.
WARSZAWA

DZIAŁY: Ogólno farmaceutyczny :: Tabletek
 :: Kapsulek żelatynowych :: Hodowli roślin
 lekarskich :: Zastrzyków jałowych :: Organo-
 terapeutyczny :: Prep. bakter. i szczepio-
 nek :: Prep. bakter. szczepionek i surowic
 weterynar. :: Chemiczny.

MÖLLER & BERLT :: KASSEL

FABRYKA PRECYZYJNYCH TERMOMETRÓW I SZKŁANYCH APARATÓW
 DO CELÓW CHEMICZNYCH, TECHNICZNYCH I PRZEMYSŁOWYCH.

specjalność:

TERMOMETRY WSZELKIEGO RODZAJU DLA TEMPERATUR OD - 200 DO + 575 C,
 SKALIBROWANE I NIESKALIBROWANE ::: **TERMOMETRY**
 NORMALNE I i II PORZĄDKU. ::: **TERMOMETRY** BECKMANN'A, ALLIHN'A, ANSCHÜTZ'A :::
TERMOMETRY FABRYCZNE I KOLANKOWE. **AREOMETRY** WSZELKIEGO RODZAJU.
 DOGODNY ZAKUP. **PYROMETRY** **DOKŁADNA OBSŁUGA.**

ALFRED KÜHNLENZ & CO.

FABRYKA PRZYBORÓW I PRZYRZĄDÓW SZKŁA-
 NYCH, CHEMICZNYCH i FIZYCZNYCH, WSZEL-
 KIEGO RODZAJU **TERMOMETRY** i **AREOMETRY**,
 TUBKI DO CHLORKU ETYLU i PERFUM (LANCE).

SCHMIEDEFELD,
KREIS SCHLEUSINGEN. TURYNGBJA.

ZAKŁADY ELEKTRO W ŁAZISKACH GÓRNYCH

SKŁADAJĄCE SIĘ Z ELEKTROWNI O MOCY 110,000 KVA
I FABRYKI **ELEKTROTERMICZNEJ** O MOCY 12,000 KW

WYTWARZAJĄ:

Prąd elektryczny,
karbid,
żelazo-krzem o zawartości 20%, 45%, 75%
i 90% Si, **żelazo-gli-no-krzem** i inne aljaże żelaza, **smołę
pierwszorzędową** oraz **wapno** do celów
chemicznych i budowla-
nych.

Szklane
naczynia do
przesyłek

Potrzeby laboratoryjne
całkowite urządzenia laboratoryjne

Flaszki z napisami
trawionymi

VEREINIGTE LAUSITZER GLASWERKE
A. G.

BERLIN SO. 36.

POLSKA FABRYKA EKSTRAKTÓW GARBARSKICH

SPÓŁKA AKCYJNA

Tel. 224-28, 123-57, 319-51. WARSZAWA, UL. SMOCZA 43. Adres telegraf. „FABEX“
ODDZIAŁ RADOM, ULICA DŁUGA Nr 40. (DOM WŁASNY)

DZIAŁ I. Wyłączne przedstawicielstwo na Polskę, Litwę i Gdańsk Towarzystw: The forestal land Timber and Railways Company Limited w Londynie i Buenos Aires oraz The Natal Tanning Extract Co. Ltd. w Pietermaritzburgu (Katal) i „Castanea“ Societa Anonima Per Estratti Tannici w Genul. Sprzedaż ekstraktów marek „Forestal“, „Ordinary“ i „Crown“. Ekstrakt suchy mimosowy marki „Elephant“ i ekstrakt suchy kasztanowy marki „Castanea“.

DZIAŁ II. Wyrób własnych ekstraktów płynnych gwarantowanej czystości i zawartości garbnika marek „Quebracho S. O.“, „Mimosa G. S. O.“, „Gloria“ i „Mars“ rozpuszczalnych na zimno nie dających osadu i odbarwionych.

DZIAŁ III. Laboratorium — wykonywanie wszelkich analiz w zakres garbarstwa wchodzących.

TOW. AKC. ZAKŁADÓW MECHANICZNYCH BORMANN, SZWEDE I S-KA

WARSZAWA, UL. SREBRNA 16 ZAKŁADY EGZ. OD 1875 R.

Biura własne: Lwów, Poznań. — Adres telegr.: „Bormanszwede Warszawa“

APARATY I PRZYRZĄDY DLA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO.

CALKOWITE URZĄDZENIA DO FABRYKACJI Alkoholów technicznych, eteru siarczanego i t. p. Suchej destylacji, Przetwórní melasu i wywarów melasowych, Nawozów sztucznych. Mydła, Sztucznego lodu. **CHŁODNI. APARATY** rektyfikacyjne „Barbet-Bormann“ do spirytusu, terpentyny, nafty, benzyny, gliceryny, olejów **AUTOKŁAWY** na niskie i wysokie ciśnienie. **APARATY WYPARNE** pojedynczego lub wielokrotnego działania pod próżnią lub ciśnieniem. **EKSTRAKTORY** najnowszych typów. **KWAŚOODPORNE PRZYRZĄDY** (lane, ołowiane). **APARATY** do destylacji wody. **APARATY** do oczyszczania i zmiękczenia wody. **SUSZARNIE** zwykłe i próżniowe (Passburgi). **KOTŁY PAROWE** wszelkich racjonalnych syst.

WARSZAWSKA FABRYKA WYROBÓW OŁOWIANYCH I CYNOWYCH

W. KEMNITZ

WARSZAWA-PRAGA, ULICA TERESPOLSKA Nr 24. — TELEFON 84-24.

FABRYKA WYRABIA:

RURY I BLACHĘ Z OŁOWIU I CYNY, DRUT Z OŁOWIU, CYNY I KOMPOZYCJI, PLOMBY OLOWIANE, FOLJĘ OLOWIANĄ, CYNFOLJĘ ORAZ STANJOL, CYNĘ DO LUTOWANIA ZWYCZAJNĄ, ORAZ W RURKACH NAPEŁNIONYCH KALAFONJĄ LUB PASTĄ PASTA DO LUTOWANIA (RAPIDAN), KABELEK DO TELEFONÓW, WELNA OLOWIANA, WSZELKIE PASKI Z OŁOWIU, CYNY LUB KOMPOZYCJI, OŁÓW DO WITRAŻY I T. P.

Inż. ANTONI KIEŁBASIŃSKI i S-ka

BIURO BUDOWLANE

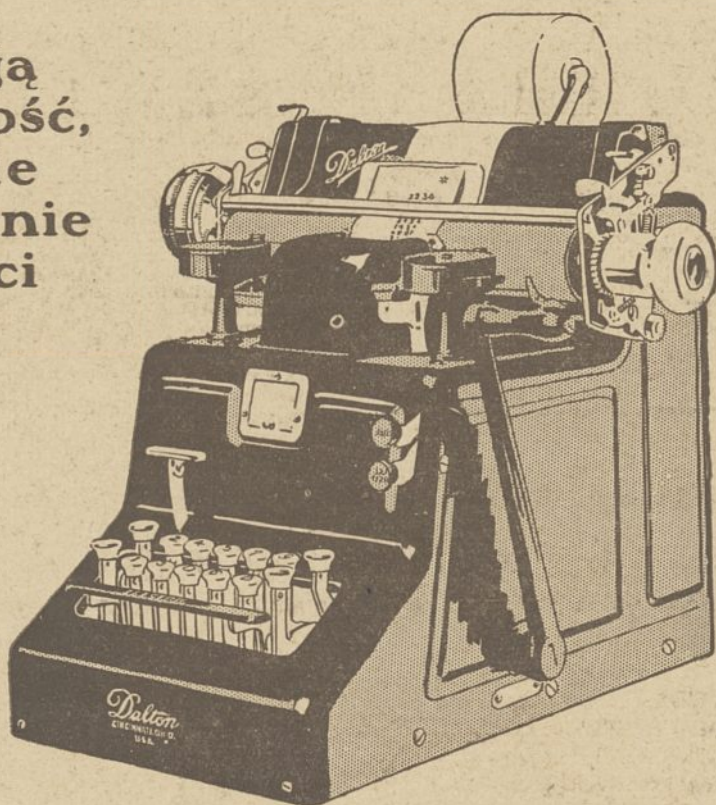
WARSZAWA, UL. ŻŁOTA Nr 30.

TELEFON Nr 284-57.

MASZYNY DO RACHOWANIA

Dalton

zapewniają
oszczędność,
ułatwienie
i zwiększenie
wydajności
pracy

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE
BLOCK-BRUN, SP. AKC.

ODDZIAŁY: Katowice, Kraków, Lwów, Łódź,
Poznań, Wilno, Gdańsk.

POLSKO-BELGIJSKIE T-WO DLA IMPREGNACJI DRZEWA I POLSKI KREZONAFT S. A.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY ZŁ. 1.600.000

NASYCANIE SŁUPÓW
TELEGRAFICZNYCH,
PODKŁADÓW I INNYCH
MATERJAŁÓW DRZEW-
NYCH, NA ZASADZIE
WŁASNYCH PATENTÓW
Z G W A R A N C J Ą
T R W A Ł O Ś C I

DOSTAWA SŁUPÓW
I PODKŁADÓW IMPREG-
NOWANYCH WSZEL-
KICH WYMIARÓW
NASYCALNIE: W OSTRO-
WIU-MAZOWIECKIM,
KIWERCACH, RAWIE-
RUSKIEJ I WŁODAWIE

ZARZĄD: WARSZAWA, UL. WSPÓLNA 23
TELEFONY: Nr Nr 229-21 i 229-54.

MODRZEJOWSKIE ZAKŁADY GÓRNICZO-HUTNICZE

SPÓŁKA AKCYJNA

ZARZĄD w WARSZAWIE, ul. SREBRNA Nr 9

POSIADAJĄ TRZY HUTY W SOSNOWCU: HUTA „MŁOWICE“, HUTA „KATARZYNA“,
HUTA „STAZIC“, ORAZ FABRYKĘ WYROBÓW METALOWYCH I EMALJOWANYCH
„ŚWIATOWII“ W MYSZKOWIE.

WYROBY: Surowiec, zlewki, kęsy, stal na pociski, żelazo handlo-
we, żelazo taśmowe gorąco i zimno walcowane, szyny
dla kolejek podjazdowych, kolejki przęsłowe, śruby, nakrętki, podkładki
etc., materiał do budowy nawierzchni kolejowych, młoty, siekiery, oskardy
etc., butle stalowe do gazów sprężonych, rury gazowe i blacha, od-
lewy żeliwne i stalowe, odlewy z metali półszlachetnych oraz wszelkie
naczynia metalowe i emaljowane.

ZAMÓWIENIA PRZYJMUJĄ:

DYREKCJA ZAKŁADÓW W SOSNOWCU, ZARZĄD W WARSZAWIE I PRZEDSTAWICIEL
H. MEYER W WARSZAWIE, TR AUGUTTA 2, ORAZ AGENTURY: W POZNANIU,
BYDGOSZCZY, ŁODZI, WILNIE, LWOWIE, KRAKOWIE, KATOWICACH I BIELSKU.